

Årsrapport 2021

Elev- og lærlingombudet

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

Fra Elev- og lærlingombudet

I denne årsmeldingen vil Elev- og lærlingombudet redegjøre for aktiviteten i året 2021 og ombudets arbeid i 2022.

Elev- og lærlingombudet har i 2021 hatt mange møter og samtaler med elever, foresatte, ansatte i videregående opplæring, lærlinger og bedrifter. En del av samtalene har omhandlet Corona situasjonen og hvordan opplæringen til mange av elevene har blitt påvirket av dette.

Etter fylkessammenslåingen har vi jobbet mye sammen i møtene med elever og lærlinger. Hensikten har vært å utvikle rollen som Elev- og lærlingombud og etablere en felles praksis av ombudsrollen i fylkeskommunen.

Elev- og lærlingombudet ønsker å fokusere på elever og lærlingers ansvar for å bidra til et godt læringsmiljø, og hvordan de bør gå frem når de opplever utfordrende forhold i deres skole- eller arbeidshverdag.

Elev- og lærlingombudet skal ivareta elever og lærlingers rettigheter, fremme god dialog og godt samarbeid. Elev- og lærlingombudet utfører arbeidet på et selvstendig og uavhengig grunnlag etter mandat vedtatt av fylkestinget. Elev- og lærlingombudet er personalmessig tilknyttet HR – Mestring og utvikling.

Vestfold og Telemark fylkeskommune, 27.04.2022

Innhold

1 Innledning

2 Forebyggende arbeid

3 Medvirkning

4 Samarbeid

5 Henvendelser

6 Ombudsrollen 2022

Innledning

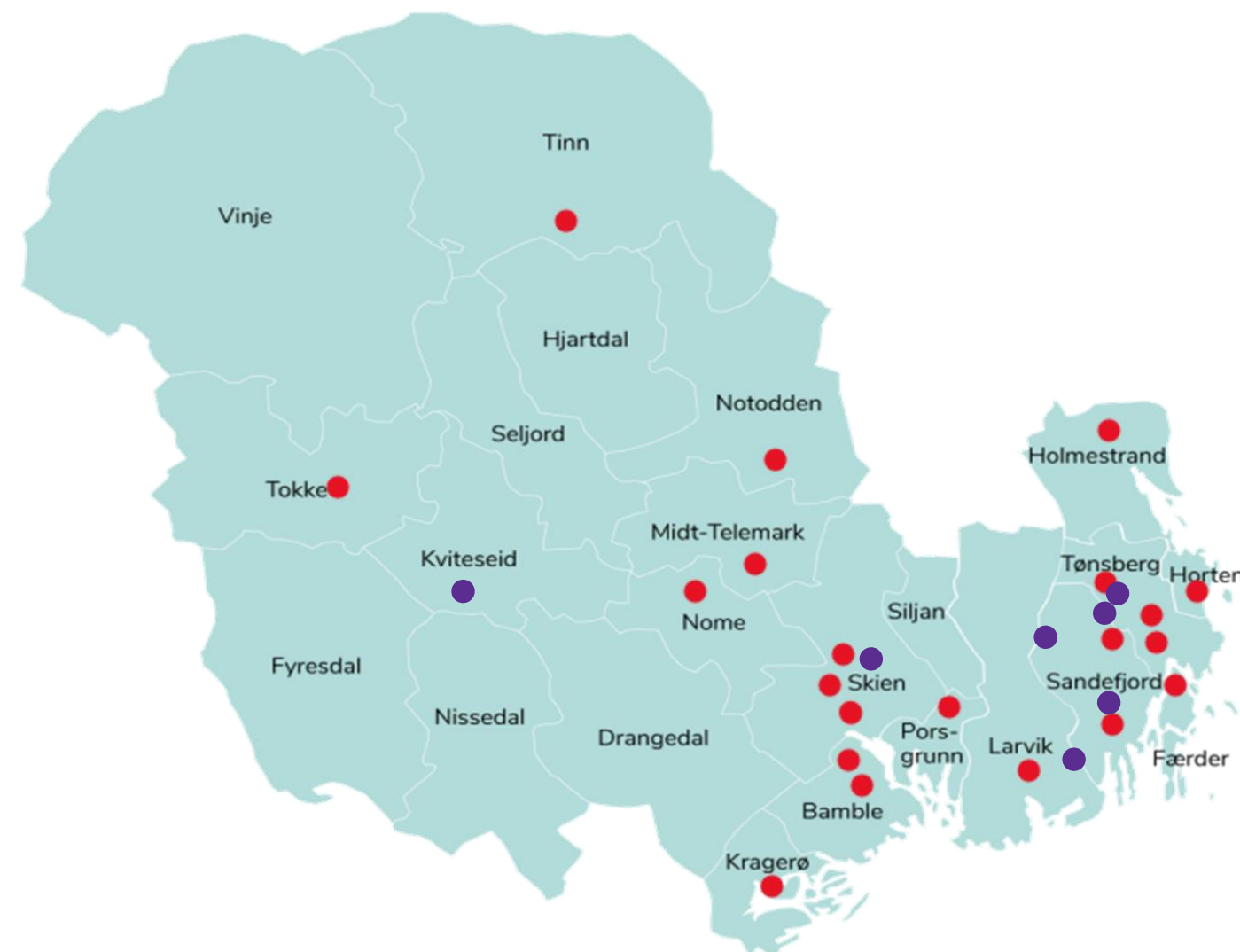
Elev- og lærlingombudets målgruppe er, elever, lærlinger, praksisbrevkandidater, lære kandidater og ungdom i målgruppen til oppfølgingstjenesten, og omfatter alle offentlige og private virksomheter i videregående opplæring. De har rett til å medvirke i egen opplæring og rett til et trygt og godt opplæringsmiljø.

Det er mange aktører som har delansvar for å få dette til. Det er viktig at alle aktører utøver rollen slik at det fremmer god helse, trivsel og læring. Elev- og lærlingombudets rolle er å øke bevisstheten på hvordan våre handlinger kan bidra til å redusere, håndtere og forebygge misforståelser, konflikter og mobbing.

Denne rapporten omtaler aktivitetene Elev- og lærlingombudet har gjennomført i 2021, og påpeker ulike områder som bør ses på for styrke arbeidet med å ivareta elever- og lærlingers opplæringsmiljø.

Ordringen med elev- og lærlingombud i Telemark ble etablert i 2002. Vestfold Fylkeskommune har hatt Elev- og lærlingombud siden 2004. Det er Elev- og lærlingombud i alle fylkene. Ombudene i Vestfold og Telemark ble slått sammen 1. januar 2020. Mandatet til Elev- og lærlingombudet ble gjeldende fra 01.01.2020

Oversikt over de videregående skolene i Vestfold og Telemark
Offentlige: ● Private: ●

Formålet

Formålet til Elev- og lærlingombudet er å ivareta rettigheter og plikter, fremme dialog og samarbeid, og gjennom dette håndtere og forebygge misforståelser, konflikter og mobbing. Vi skal bidra til medvirkning og et godt læringsmiljø i skole og bedrift, samtidig som vi skal være en ressurs for alle aktører i videregående opplæring og i lærebedrifter.

Bærekraftsmål

Arbeidet skal også bygge på tre av bærekraftsmålene til FN.

Bærekraftsmål 3: God helse og livskvalitet

God helse en grunnleggende forutsetning for menneskers mulighet til å nå sitt fulle potensiale og for å bidra til utvikling i samfunnet.

Bærekraftsmål 4: God utdanning

Inkluderende opplæring av god kvalitet. Det handler ikke bare om retten til skolegang, men også at en får gode lærere og kvalitet i undervisningen hele veien fra barneskolen til universitet.

Oppgaver:

Elev- og lærlingombudet skal jobbe aktivt for å gjøre ombudsordningen kjent.

Vi skal besvare henvendelser og bistå elever og lærlinger i enkeltsaker.

Elev- og lærlingombudet skal arbeide for at elever og lærlingers rettigheter blir ivaretatt, uten å svekke skolenes og bedriftenes rolle og ansvar.

Gi råd, støtte og veilede om rettigheter og plikter.

Ta opp saker på vegne av den enkelte elev, lærling, klasser og elevråd.

Læringsmiljø

Alle parter har et ansvar for å bidra til et trygt og godt læringsmiljø. Det handler mye om trygghet til å kunne si ifra, og evnen mottaker har til å ta imot henvendelser. Elever og lærlinger som opplever å ha et godt forhold til og god faglig støtte fra lærere og instruktører, bidrar til et positivt læringsmiljø og gir motiverte elever og lærlinger.

Ombudet som ressurs

Elev- og lærlingombudet skal være en ressurs for alle aktører i videregående opplæringsinstitusjoner og bedrifter, særlig for elever og lærlinger. Vi skal derfor være tilstede på ulike arenaer hvor involverte i videregående opplæring møtes. Dette bidrar til at vi utvikler og opparbeider kunnskap og kompetanse. Denne kunnskapen og kompetansen er nyttig i møte med nye utfordringer, og et viktig bidrag til å trygge elever og lærlingers opplæringsmiljø.

Elev- og lærlingombudet har ikke saksansvar, men har en rådgivende og veiledende rolle.

Oppgaver:

Elev- og lærlingombudet viderefremidler saker på vegne av elever, lærlinger, klasser og elevråd.

Vi skal bidra til at elever og lærlinger opplever et inkluderende, godt fysisk og psykisk opplæringsmiljø.

Styrke medvirkningen i opplæringen.

Elev- og lærlingombudet skal bidra til god tverrfaglig oppfølging og samarbeid med aktuelle aktører som arbeider med elever og lærlinger på ulike nivåer.

Forebyggende arbeid

Når Elev- og lærlingombudet møter elever, lærlinger og andre parter har vi som oftest et forebyggende og lærende aspekt som grunnlag for møtene. Dette handler primært om å styrke elever og lærlingers lærings- og arbeidsmiljø.

Elev- og lærlingombudet har kontinuerlig jobbet med å synliggjøre tjenesten gjennom samarbeid med elever, lærlinger, skoler, foresatte, lærebedrifter, skoleeier og andre samarbeidsaktører. Ombudet har hatt samarbeidsmøter internt for å bygge et fagmiljø og bygge felles strategier for å gi innbyggerne i fylket like og kvalitativt gode tjenester.

Elev- og lærlingombudet jobber med saker der konflikten eller uoverensstemmelsen allerede har skjedd. I mange tilfeller har skolen eller bedriften prøvd å løse konflikten. Dersom ombudet er kontaktet, vil vi bidra med hjelp og støtte i gjenopprettende prosesser. Elev- og lærlingombudet mener at god håndtering i slike saker vil ha en positiv og lærende effekt, som i mange tilfeller vil være forebyggende, både for eleven, lærlingen, skolen eller bedriften.

Alle i opplæringsløpet har et ansvar for å bidra til et trygt og godt læringsmiljø. Det handler mye om trygghet til å kunne si ifra om ulike problemer og utfordringer hver enkelt elev og lærling har, og hvordan skolene og bedriftene tar imot disse henvendelsene.

God kompetanse er av betydning for gode løsninger i forebygging og håndtering av konflikter. Elev- og lærlingombudet ønsker å øke bevisstheten om hvordan vi, den enkelte av oss, snakker til og er ovenfor ungdommer, kollegaer og andre vi møter og samhandler med.

Elev- og lærlingombudet har evalueringsmøter med skoler, bedrifter med en målsetting om å bidra til samhandling som er til det beste for den enkelte elev eller lærling.

**«Hei!
Jeg tenker å kontakte
opplæringskontoret. Må bare tenke
ut hvordan jeg skal formulere meg
først.**

**Kunne også vært fint med noen
samtaler med dere også. Greit med
oppfølging 😊.**

Med vennlig hilsen, Preben»

**Fra lærling som ønsket veiledning fra
Elev- og lærlingombudet**

Medvirkning

FNs barnekonvensjon slår fast at barn har rett til å bli hørt, til deltakelse og innflytelse. Den legger premissene for elevs medvirkning i skolen (Forente nasjoner, 1989, artikkel 12).

Demokrati og medvirkning er en del av opplæringens verdigrunnlag. Elevene og lærlingene skal erfare at de blir lyttet til i opplæringen, at de har reell innflytelse og at de kan påvirke det som angår dem. Demokrati og medborgerskap er ett av de tverrfaglige temaene i Overordnet del av læreplanen.

Elevene og lærlingene skal både medvirke og ta medansvar i læringsfellesskapet de skaper sammen med lærerne. Dette mener Elev- og lærlingombudet gir et inkluderende læringsmiljø som vil prege skolen og bedriftens praksis. Dette understrekes også i opplæringsloven.

Skoleledelsen er avgjørende for at elevenes medvirkning blir ivaretatt på en god måte. Dette gjøres ved å involvere elevene og at rektor tar det overordna ansvaret for å lede dette arbeidet.

Både skoleledelsen og elevene har det samme målet, nemlig å skape en bedre skole.

Barnekonvensjonen artikkel 12 – Om å si sin mening:

«Alle barn har rett til å seie meininga si, og deira meining skal bli tatt på alvor.»

Kva betyr dette?

Alle barn i Noreg skal få seie meininga si, og dei skal bli lytta til. Det kan vere på skulen med lærarar og andre elevar, eller det kan vere heime med foreldre og andre søsken.

Det kan også vere på fritida og på dei aktivitetane du driv med der. Sjølv om det ikkje alltid blir slik du vil, skal du få seie meininga di. Etter kvart som du blir eldre, skal foreldra dine og andre vaksne høyre meir og meir på deg.

Elevråd og elevdemokrati

Elev- og lærlingombudet ser viktigheten av at skolene skal ha et velfungerende elevråd. Elev- og lærlingombudet samarbeider med rådgivere i Opplæring og Folkehelse, skoleeiers representant i skolemiljøutvalg (SMU), skoleledelse og elevrådskoordinator, som bidrar til å etablere godt fungerende elevråd.

Målet med samarbeidet er å få frem viktigheten av å velge gode tillitselever og hva slags oppgaver hver enkelt tillitselev har. Dette er med på å sikre god dialog mellom den enkelte elev, klassen, elevråd og skolens ledelse for å fremme elevdemokrati og synliggjøre elevenes plikter og rettigheter.

Ved skolestart 2021 var Elev- og lærlingombudet og rådgiver i Opplæring og Folkehelse på alle de videregående skolene. Hensikten var å motivere og bidra til en god oppstart for de enkelte elevrådene.

Det er viktig å presisere at ombudets møter med elevrådene er et tillegg til skolenes egen oppfølging av elevrådene. Skolene må selv drive et målrettet arbeid for å øke elevenes bevissthet rundt elevmedvirkning og delaktighet i planlegging, gjennomføring og vurdering av egen skolehverdag gjennom blant annet elevrådsarbeid. Alle de videregående skolene skal ha en elevrådskoordinator som følger opp elevrådet.

Elev- og lærlingombudet opplever variert praksis i forhold til skolenes arbeid med elevrådene. Ved flere skoler har Elev- og lærlingombudet bidratt til en ny oppstart og organisering av elevrådene.

Temaer i samlingene:

- Gode demokratiske prinsipper
- Medvirkning
- Viktigheten av reel medvirkning
- Hva er medbestemmelse?
- God kommunikasjon
- Være opptatt av de «riktige» sakene
- Det fysiske og det psykososiale skolemiljøet, deriblant mobbing og krenkelser
- Viktige begreper i læring, som trygghet, trivsel og motivasjon
- Tilpasset opplæring
- vurdering

Lærlingråd

Elev- og lærlingombudet er med som støttepersoner i Lærlingrådet sammen med Opplæring og Folkehelse og rådgiver i Fagopplæring.

Elev- og lærlingombudet ønsker mer fokus på at lærlingenes stemme skal komme mer frem. Det er ønskelig med en bredere representasjon fra ulike yrkesretninger. Dette kan gjøres med hjelp fra opplæringskontorene og de ulike bedriftene som har lærlinger.

Vestfold og Telemark ungdomsråd (VTU)

Det er rådgiver i Opplæring og Folkehelse som har ansvaret for å koordinere Vestfold og Telemark ungdomsråd. Elev- og lærlingombudet er med både som observatører og støttepersoner i rådet. Det er nyttig for Elev- og lærlingombudet å være tilstede og ha en god dialog med rådet.

Oppfølgingstjenesten

Ungdom i oppfølgingstjenestens målgruppe er representert i Vestfold og Telemark ungdomsråd. Det er viktig at denne målgruppen blir hørt og deres erfaringer med utenforskap blir lyttet til.

Gode demokratiske prinsipper ivaretas ved at elever og lærlinger involveres tidlig i vedtak og avgjørelser som gjelder dem.

«Det er viktige å lytte til elever, lærlinger og ungdommer. Ha gode diskusjoner og engasjere ungdommen til å være delaktige både i undervisningsmetoder og vurdering»

Elev – og lærlingombudet

Samarbeid

Elev- og lærlingombudet har dette året hatt et spesielt fokus på å samarbeide om elev- og lærlingmedvirkning.

Som et resultat av dette har ombudet utviklet et samarbeid med Opplæring og folkehelse (OF) med tanke på å øke bevisstheten av elev- og lærlingmedvirkning. Det har også vært et utviklingsarbeid sammen med OF og de rådgiverne som representerer skoleeier i Skolemiljøutvalg (SMU/SU).

Elev- og lærlingombudet er med i ulike arbeidsgrupper, hvor tverrfaglig samhandling er i fokus, som for eksempel kapittel 9A, elevs skolemiljø og lærlingers arbeidshverdag. Som et resultat av dette ser ombudet at dette forebyggende arbeidet gir en positiv effekt, og skaper gode relasjoner til elever, lærlinger, skoler, fagopplæring, bedrifter og opplæringskontor.

Elev- og lærlingombudet er primært en part som skal representere elever og lærlingers meninger. De tverrfaglige møtene ombudet deltar i, bidrar til å øke rolleforståelsen mellom de ulike aktørene elever og lærlinger forholder seg til i utdanningsløpet.

Elev- og lærlingombudet er aktive og tilstede i skolenes elevråd, Lærlingrådet og Vestfold og Telemark ungdomsråd.

Det har også vært viktig og nyttig for ombudet å ha møter med ledelsen i Opplæring og folkehelse.

Elev- og lærlingombudet jobber kontinuerlig med å gjøre ombudsordningen kjent. I dette arbeidet er ombudet avhengig av støtte fra og samarbeid med andre instanser.

Det er også slik at saker lettere kan løses ved dialog og samarbeid. Dette innebærer besøk på de videregående skoler, til elever, ansatte, aktuelle bedrifter, opplæringskontorer og fagopplæring. Se modell 1, side 13.

Modell 1: Samarbeidspartnere

Opplæring og folkehelse, ledergruppe

Ombudet har gjennomført to møter med ledelsen i OF. Dette er viktige møter som gir muligheter for en åpen dialog, både formelt og uformelt. Ombudet ønsker og har behov for å gjennomføre flere formelle møter i kommende år.

OF – Pedagogisk støtte og utvikling

Samarbeidstemaer:

- Innsida, trygt og godt skolemiljø.
- Kapittel 9a
- Skolemiljøutvalg og elevmedvirkning.

Fagopplærings seksjonen

Tett og nødvendig samhandling med rådgivere i individsaker.

- Samarbeid om lærlingråd.
- Helserådgiver for lærlinger

4 Års-løpet

En samarbeidsarena med fagopplæring, opplæringskontorer, OT og skolene. En viktig arena for ombudet. Ombudet invitert inn i igjen høsten 2021.

Folkehelse

Godt samarbeid med rådgiver OF og koordinatorene på skolene i medvirkningsarbeid for elevråd. Dette bidrar til å heve kompetansen og støtte tillitsmannsrollen hos elever.

Inntakskontoret og eksamenskontoret

God dialog ved behov

Andre

Ved behov

Vestfold og Telemark ungdomsråd

Ombudet har vært med i prosessene for opprettelse av rådet. Til stede på møter og informasjonsarbeid fra ombudet.

Lærlingrådet

Deltar på møter. Aktiv i promotering av rådet.

Elevråd på de videregående skolene

Skolene har ansvaret for opplæringen av elevrådene, men ombudet bidrar og deltar på samlingene. Her møter ombudene alle tillitsvalgte på skolene. Ombudet blir invitert til plenums- og styremøter. Ofte som rådgiver i saker styrene vil ta opp med skolen.

De videregående skolene

Mange skoler har tatt kontakt og brukt ombudet. Blant annet klage på lærer, klassekonflikter og mobbesaker.

Opplæringskontor og bedrifter

Treffer ansatte, ledelse og deltar på interne opplæringskurs for lærlinger.

Mobbeombudet

God dialog ved behov

Skolemiljøutvalg (SMU)

Ombudet blir invitert, men ønsker fortsatt å bli invitert til flere. Blant annet for å øke kompetanse på arbeid med Kapittel 9A i opplæringsloven.

Elev- og lærlingombudet jobber aktivt for å ha gode relasjoner til de ulike samarbeidspartnerne. Vi mener at dette vil både elever og lærlinger dra nytte av.

Vår erfaring er at utfordringer løses best tverrfaglig, der det er behov. Økt bevissthet og nødvendig samarbeid mellom ulike aktører i og rundt skolen og bedrift, gir gode løsninger.

Elev- og lærlingombudet kjenner til og har oversikt over ulike aktører, også aktører vedsiden av fylkeskommunens tilbud. For eksempel Ung Arena Midt Telemark eller Færder kommunes Psykisk helseteam for ungdom.

Elev- og lærlingombudet informerer og videreformidler elever, lærlinger og foresatte til relevante instanser og samarbeidspartnere.

Henverdeler

Hensikten og målet til Elev- og lærlingombudet er å skape en trygg dialog i møte med de som tar kontakt. Mange henvendelser krever mye arbeid, ressurser over tid og involvering av flere ulike aktører.

De som tar kontakt har ofte et behov for informasjon, ønske om bistand, noen å prate med eller lufte frustrasjoner sammen med en fagperson. I noen av tilfellene kan Elev- og lærlingombudet sette vedkomne i kontakt med den eller de som kan gi det beste svaret på henvendelsen.

Henvendelser skjer ofte via telefon, SMS, e-post eller direkte på arenaer som ombudet er til stede. Det er heller ikke uvanlig at henvendelser til Elev- og lærlingombudet skjer utenom ordinær arbeidstid og i ferier.

Elev- og lærlingombudet mottar gjennom hele året henvendelser fra elever, lærlinger, foresatte, fagrådgivere i fagopplæringen, opplæringskontorene, bedrifter og ansatte på de videregående skolene i Vestfold og Telemark.

I 2021 har det fortsatt vært en økning i antall elever, skoler og andre som tar kontakt. For lærlinger har det vært noe synkende. Se modell 2, side 16.

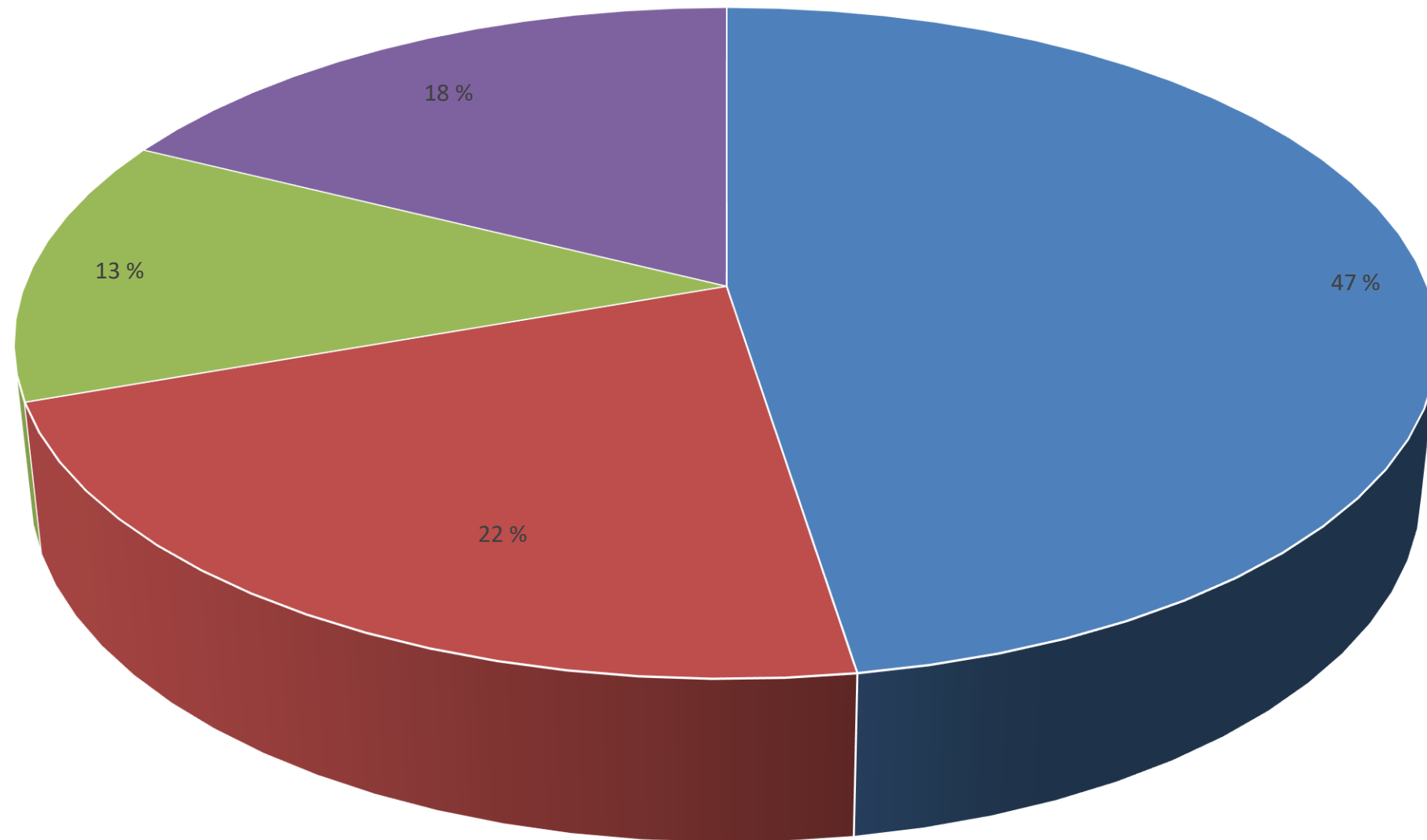
Ved en eventuell konflikt eller klage gir Elev- og lærlingombudet generelle råd og oppfordrer elevene til å forsøke å løse saken på lavest mulig nivå.

Endel av samtalene har omhandlet Corona situasjonen det siste året og hvordan opplæringen til mange av elevene har blitt påvirket av dette.

« Teams undervisning gjør at de elevene som er gode i et fag går glipp av å forbedre karakteren, mens de elevene som sliter får dårligere karakter »

Tilbakemelding fra tillitselev i forhold til Teams undervisning

■ Elever: 192 ■ Lærlinger: 89
■ Skoler og klasser: 52 ■ Andre: 71

Modell 2: Henvendelser til ombudet

De aller fleste henvendelsene som kommer til Elev- og lærlingombudet, har som oftest et ubehag i seg.

Terskelen kan være høy for å ta kontakt.

Elev- og lærlingombudet skal være tilgjengelige, imøtekommende og ivaretagende for alle parter.

***«Takk til Elev- og lærlingombudet
for trygg og god veiledning i
klassekonflikten, og for
ivaretagelse av elever og lærere»***

Tilbakemelding fra avdelingsleder på skole

Elever

Elev – og lærlingombudet mottar mange henvendelser fra elever og foresatte. Ved en eventuell konflikt eller klage gir ombudet ofte generelle råd og oppfordrer eleven til å forsøke å løse saken på lavest mulig nivå.

Vi ønsker å fokusere på elevens ansvar for å bidra til et godt læringsmiljø, og hvordan de bør gå frem når de opplever utfordrende forhold i deres skolehverdag

Elevene bør følge skolens retningslinjer for klager og konflikter der dette er tilgjengelig. Vi har lagt vekt på at det er viktig med dokumentasjon og saklighet. Elev- og lærlingombudet fungerer som veileder for både elever og foresatte i slike saker.

I noen av disse elevsakene veileder vi lærere, avdelingsledere og ledere på de ulike skolene.

Elev- og lærlingombudet skal primært være elevens støttespiller.

Henvendelser fra elever:

- Utrygt skolemiljø, krenkelser og mobbing
- Klage på lærer, karakterer og undervisning
- Behov fra elevene om variasjon i opplæring, metode
- Konflikter mellom elever på skolen
- Hendelser på fritiden som påvirker skolehverdagen
- Bruk av sosiale medier
- Utfordringer i skole – hjem samarbeid
- Utestenging
- Vurdering
- Fravær og ulike konsekvenser (Covid 19)
- Inntak
- Tilrettelegging av opplæring
- Fravær av elevmedvirkning
- Skoleskyss
- Utfordringer med inn klima
- Generelt opplæringsloven

Lærlinger

Elev- og lærlingombudet mottar henvendelser fra lærlinger og foresatte.

I mange tilfeller kan overgangen fra videregående skole til arbeidslivet være utfordrende, med alle forventinger og plikter som følger med å ha sin opplæring i bedrift og være arbeidstaker.

Elev- og lærlingombudet deltar i møter hvor lærlinger av ulike grunner er i ferd med å avbryte opplæring, endring eller heving. Vi samarbeider ofte med rådgiver i fagopplæring og Oppfølgingstjenesten (OT) i disse sakene.

Avklaringsmøter er et møte som alltid skal avholdes der lærlingen står i fare for å miste læreplassen eller avbryte opplæringen. Dette møtet har bedriften ansvar for å innkalle til. Elev- og lærlingombudet opplever at dette ikke alltid er tilfelle, slik at lærlingens rettigheter ikke ivaretas. Her bør Opplæringskontorene i større grad følge opp lærlingen og bedriftene.

Elev- og lærlingombudet erfarer at lærlinger har ytret ønske om bedre opplæring og hyppigere oppfølging fra opplæringskontor og bedrifter.

Henvendelser fra lærlinger:

- Manglende oppfølging
- Bortfall av halvårsvurderingssamtale
- Mangelfull opplæring fra bedrift, og oppfølging fra opplæringskontoret
- Hevinger, brudd eller endring i læretiden
- Arbeids – og opplæringsmiljø
- Opplevelse av å bli utnyttet som billig arbeidskraft
- Lønn og overtid
- Behov for veiledning før vanskelige møter
- Tidspunkt for avlegging av fagprøve
- Nervøsitet og spenning i forhold til fag og svenneprøve
- Ønske om mer støtte fra bedrift og opplæringskontor til å delta i demokrati og medvirkningsarbeid

«Tusen takk! Dette var akkurat hva jeg etterspurte og trengte»

Lærling som ønsket hjelp til å ta opp sine utfordringer selv, med veiledningshjelp fra Elev- og lærlingombudet

Skoler og klasser

Elev- og lærlingombudet blir kontaktet av både ansatte og ledelse på de ulike skolene om forhold som gjelder hele skolen.

Elev- og lærlingombudet har ved flere anledninger i 2021 jobbet med klasser som av ulike grunner har hatt et utfordrende klassemiljø. Elever viser sin utrygghet og mistriivsel på forskjellige måter, og det vil alltid være ulike problemstillinger som gjør et klassemiljø utfordrende.

Henvendelsene har i hovedsak kommet fra ansatte på skolene, tillitselever og noen fra elevene selv. For å forankre Elev- og lærlingombudets arbeid, ønsker vi i disse tilfellene å ha en samtale med rektor og avdelingsleder. Deretter møter vi de involverte lærerne og ansatte for å få deres opplevelse av hva utfordringene kan være. Videre intervjuer Elev- og lærlingombudet de involverte elevene. Dette arbeidet er i de fleste tilfeller omfattende og krevende, og Elev- og lærlingombudets erfaringer er at dette er verdifullt både for elevene og de ansatte på skolen.

Den viktigste erfaringen Elev- og lærlingombudet har gjort seg i disse sakene, er at det som oftest er ulik oppfatning av skolehverdagen som elev og som lærer.

Elev- og lærlingombudet gir sin tilbakemelding til skolene og gir en pekepinn på hva skolen bør jobbe videre med. Det er også slik at samtalene Elev- og lærlingombudet har med elever, ofte bidrar til å få nye, og for skolen, ukjente opplysninger til overflaten.

Elev- og lærlingombudet gir alltid en skriftlig tilbakemelding i disse sakene.

Henvendelser fra skoler:

- Utfordrende klassemiljø, Kap. 9A
- Oppfølging av enkeltelever, Kap. 9A
- Veiledning i forhold til elevundersøkelsen
- Elevmedvirkning
- Elevråd

Henvendelser fra klasser:

- Utfordringer med inneklima, Kap. 9A
- Utrygt skolemiljø, krenkelses og mobbing, Kap. 9A
- Klage på lærer, karakterer og undervisning
- Vurdering
- Elevmedvirkning

« Ønsker bare å takke for den jobben dere gjorde i dag, vet det er jobben deres men det var en god opplevelse som jeg føler dere fortjener skryt for, jeg følte meg hørt og trygg»

SMS fra elev etter møte med skolen, kontaktlærer og Elev- og lærlingombudet

Andre

Elev- og lærlingombudet får gjennom hele året henvendelser fra foresatte og pårørende, som har ulike spørsmål knyttet til opplæringen både i den videregående skolen og lærlingperioden.

Elev- og lærlingombudet har fått henvendelser om ungdom som følges opp av Oppfølgingstjenesten. Dette er ofte komplekse saker. De fleste av disse trenger råd om hvordan de går frem for å komme tilbake i opplæring.

Vi får også henvendelser fra elever og foresatte fra private skoler.

Elev- og lærlingombudet har bistått med råd og formidlet kontakt med andre hjelpe- eller klageinstanser. Vi blir også kontaktet av individer som trenger å komme i kontakt med fylkeskommunen, inntak, fagopplæring, opplæringskontorene Oppfølgingstjenesten og andre etater.

Elev- og lærlingombudet får igjennom hele året henvendelser fra andre faggrupper som ønsker informasjon om ombudets rolle, som for eksempel Pasientombudet, tillitsvalgte i bedrifter og HRMU avdelingen i Vestfold og Telemark fylkeskommune.

Elev- og lærlingombudet har samarbeidet med Mobbeombudet i noen saker på ungdomstrinnet. Dette handler som oftest om å trygge overgangen for eleven fra ungdomstrinnet til videregående skole.

Elev – og lærlingombudet formidler henvendelser som gjelder grunnskolen til Mobbeombudet.

Henvendelser fra andre:

- Inntak i videregående skole
- Lønn og arbeidstid i læreperioden
- Klage på lærer, karakterer og undervisning
- Vurdering
- Tverrfaglig samarbeid
- Tverretatlig samarbeid
- Fysiske og psykososiale arbeidsforhold

*«Takk for rask informasjon, det er
bra dere finnes»*

Tilbakemelding fra foresatte

Ombudsrollen 2022

Oppsummering og fremoverblikk

Hovedhensikten med opplæring er å bidra til god læring, helse og trivsel. Disse hensiktene skal ivaretas for elever og lærlinger.

I de fleste henvendelser som Elev- og lærlingombudet mottar er det utfordringer i forhold til enten god læring, helse og trivsel, eller en kombinasjon av disse. For elevene gjelder dette som oftest i møte med fagene og i relasjon med medelever og lærere. For lærlinger er det ofte utfordringer med opplæring, fagveileder i bedrift eller arbeidsmiljø. Se modell 3, side 27.

Det har vært viktig for Elev- og lærlingombudet å være en ressurs for elever og lærlinger. Det skal være lav terskel for å ta kontakt og en viktig del av ombudets oppgave er å lytte til elever og lærlinger.

Elev- og lærlingombudet har god kjennskap om de ulike hjelpetiltak for elever og lærlinger og dette gir mulighet for god rådgivning som kommer elever, lærlinger og andre til gode.

Elev- og lærlingombudet har bevisst jobbet sammen for å bygge opp kunnskap, kompetanse og arbeidsmåter for å utvikle god praksis og tverrfaglig samhandling i møte med ulike problemstillinger.

Elev- og lærlingombudet er avhengig av tillit fra elever og lærlinger.

Klassers positive erfaringer med Elev- og lærlingombudet kan gi en nedgang i individhenvendelser.

Det kan være forebyggende at Elev- og lærlingombudet er tilstede og jobber direkte med målgruppen.

I møte med elevene og lærlinger erfarer Elev- og lærlingombudet at de som oftest er ærlige. Dette er viktig for å kunne gi best mulig tilbakemelding til alle involverte.

Elev- og lærlingombudet kan avdekke utfordringer som skolen eller bedriftene ikke visste om.

ÅRSRAPPORT Elev- og lærlingombud

Covid har i liten grad preget ombudets arbeidshverdag. Ombudet har vært ute på virksomhetene hvor det har vært ulike utfordringer. Elev- og lærlingombudet har erfart at det har vært slitasje både hos elever og lærere i forbindelse med Covid situasjonen. Elev- og lærlingombudet opplever ikke dette i like stor grad i henvendelsene i fra lærlinger og bedrifter.

Fagfeltet til elev- og lærlingombudet ligger i hovedsakelig inn under Opplæringsloven. Det er fra 2021 etablert et regelmessig samarbeid med faggrupper og ledelsen i Opplæring og folkehelse. Elev- og lærlingombudet er tilknyttet HR – Mestring og utvikling. I HR – mestring og utvikling opplever Elev- og lærlingombudet faglighet støtte og elev- og lærlingombudets behov for å være uavhengig blir ivaretatt.

Spesielt har medvirkningsarbeidet for ungdom i opplæring vært viktig, og dette arbeidet vil Elev- og lærlingombudet satse enda mer på i fremtiden. Elev- og lærlingombudets erfaring er at medvirkning gir god læring- og helseeffekt.

Elev- og lærlingombudet har i 2021 hatt et godt samarbeid med skolene og ønsker å vedlikeholde og videreutvikle dette samarbeidet i 2022.

Elev- og lærlingombudet har dette året vært en støttespiller i arbeidet med medvirkning for lærlinger, i tett samarbeid med fagopplæring. Elev- og lærlingombudet ønsker å bidra til et større felles løft for lærlingmedvirkning i 2022. Vi ønsker i den sammenhengen et tettere samarbeid med både opplæringskontorer og bedrifter.

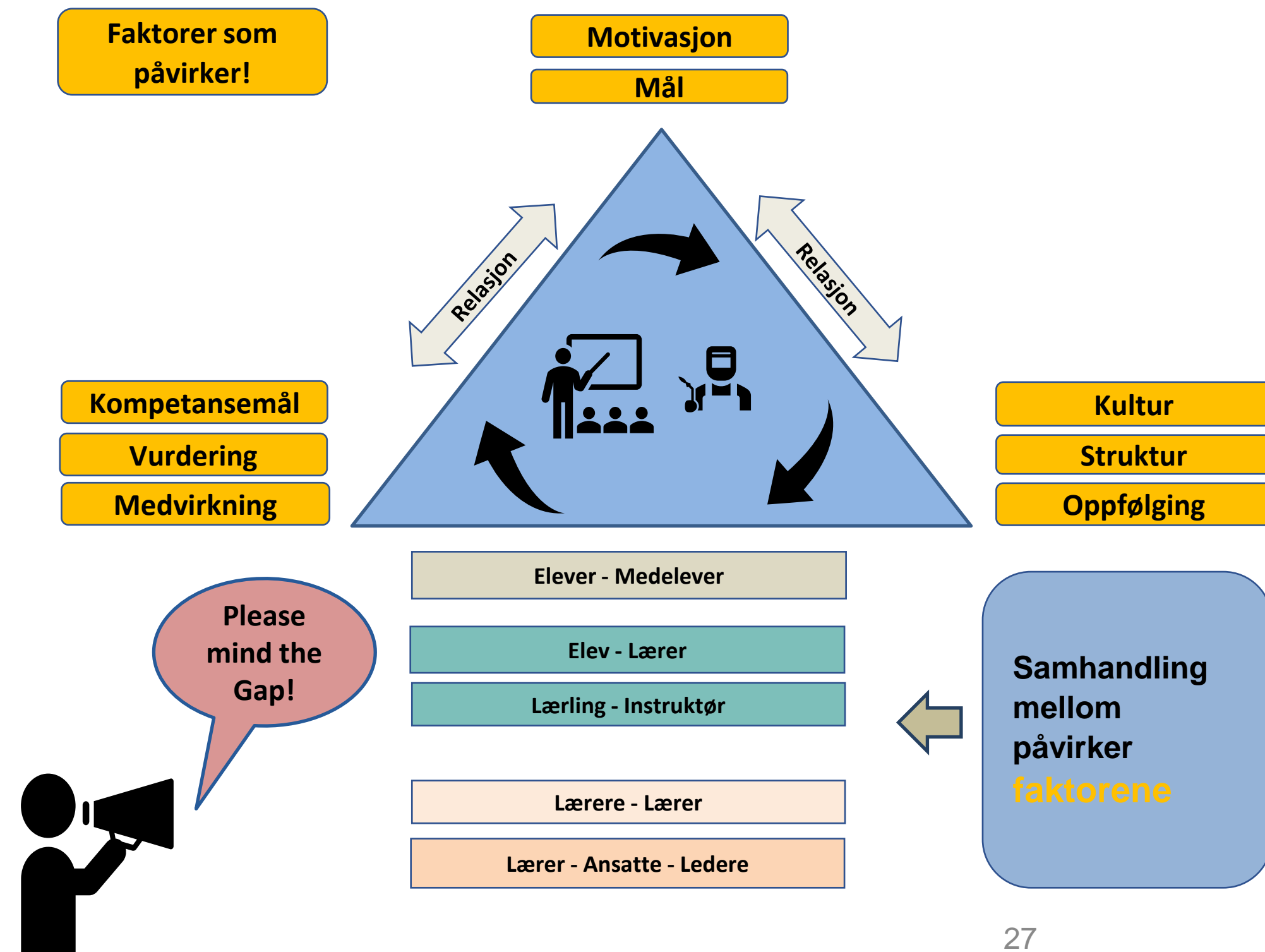
Elev- og lærlingombudet ønsker å være en brobygger, en kritisk og konstruktiv samarbeidspartner og en pådriver for elever og lærlingers premisser.

«Lærlinger ønsker å bidra til bedre kvalitet i opplæring og oppfølging!»

Fra Vestfold og Telemark lærlingråd

Modell 3: Analyse av opplæringsmiljø, noen faktorer som påvirker kvalitet i opplæringen

I opplæring er det mange faktorer som spiller inn og må være tilstede for et trygt og godt læringsmiljø av god kvalitet.

Hvilke forhold de enkelte aktører i opplæringen har til faktorene vil påvirke samspillet i opplæringen og kan også i mange tilfeller være en årsak til konflikter.

For eksempel; Elever, lærlinger, skolen og bedrifter har forskjellig målsetting med opplæringen.

God eller dårlig struktur vil påvirke læringshverdagen.

Gjennom samarbeid, medvirkning og systematisk kvalitetsutvikling om opplæringen vil en kunne sikre, felles forståelse, gjensidig respekt god kvalitet.